

לאומיות

צפו בסרטון והשלימו את המילים החסרות:

הלאומיות המודרנית היא אידיאולוגיה שהתגבשה והתפתחה במהלך המאה ה-____ והפכה לכוח משפיע ומכריע בעת החדשה. המושג 'לאומיות' קשור למושג 'אומה' = קבוצה גדולה של אנשים החולקים _____ אחת, _____ משותפת ו_____ משותפת, אשר לעיתים הם בני מוצא אחד, ובדרך כלל קשורים בקשר היסטורי לארץ מסוימת. לעיתים גם ה_____ היא חלק מהגדרת הזהות הלאומית.

לפי השקפת עולם זו, **לכל אומה יש זכות למדינה ריבונית ולהגדרה עצמית**. הריבונות באה לידי ביטוי בהקמת _____ עצמאית בשטח משלה, ויכולת למשול בה ללא התערבות גורם חיצוני. האומה מגדירה את עצמה על ידי עיצוב אופייה של המדינה לפי רצונה.

בני האומה שפועלים להשגת מטרות אלו מבטאים במעשיהם _____ . אם וכאשר ישיגו את מטרותם, הם יקימו מדינת לאום שתלכד את האומה תחת שלטון ריבוני.

הקבוצה הלאומית מתגבשת באמצעות טיפוחה של _____ **לאומית** = מודעותו של אדם להשתייכותו ללאום מסוים. התודעה הלאומית מועצמת באמצעות סמלים: _____, המנון, ימי חג לאומיים ו_____ (מנהגים ומסורות עממיים) המבטאים את רוח האומה ומחזקים את ההזדהות האישית עמה. מרכיב חשוב נוסף בתודעה הלאומית הוא היווצרותו של זיכרון _____ (משותף), הזיכרונות המשותפים לבני הלאום, כגון אירועים היסטוריים חשובים ודמויות מרכזיות מהעבר, הנותנים משמעות לקיומה של האומה.

לאומיות עלולה לעיתים להפוך ל_____ (לאומיות קיצונית), הרואה בלאום **ערך שגובר על כל הערכים האחרים** (לדוגמא: _____, _____). לאומנות עשויה לבוא לידי ביטוי באפליה ויחס עוין כלפי מיעוטים בתוך מדינת הלאום, וכלפי חוץ בתוקפנות ושליטת זכותן של אומות אחרות לריבונות.

ניתן להצביע על שני דגמים מרכזיים של הלאומיות המודרנית: לאומיות אתנית-_____ ולאומיות ליברלית-_____.

לאומיות אתנית-היסטורית מתעוררת בקרב קבוצת אנשים שיש להם _____ משותפת. היא מתבססת על מרכיבים כמו דת, שפה, מנהגים ו_____ , ומדגישה קרבת דם, גורל משותף, ומולדת היסטורית. ה_____ המשותף של בני הלאום הוא המרכיב המשפיע ביותר בלאומיות זו. תחושת השייכות מתבססת על המוצא המשותף, שאינו ניתן לבחירה. הלאומיות האתנית-היסטורית מקשה על זרים להצטרף אל האומה, והם עשויים להפוך ל_____ לאומי במדינה. דוגמה ללאומיות אתנית היסטורית ניתן לראות ב_____ . מאזור מפוצל בין - 30 מדינות בתחילת המאה ה- 19 , הפכה גרמניה למדינת לאום מאוחדת וחזקה לקראת סוף המאה. ההתעוררות הלאומית הגרמנית נבעה ממרכיבים היסטוריים ותרבותיים ומאמונה ב_____ האתני המשותף של בני הלאום.

לאומיות ליברלית-אזרחית מאגדת קבוצה של אנשים סביב _____ ואידיאולוגיה משותפים. האומה נוצרת מיחידים שבחרו להצטרף אליה מרצונם ולהקים מדינת לאום ריבונית שאיננה מתבססת על מוצא אתני או היסטוריה משותפת. מה שמאחד את בני הלאום אלו ה_____ המשותפים תפיסה ליברלית שמקדשת ערכים כגון חירות, שוויון ו_____ . לאומיות זו שמה דגש על המסגרת המדינית ועל השותפות האזרחית.

המרכיב המרכזי בלאומיות זו הוא ה _____ המשותף לבני הלאום. ארצות הברית נחשבת לדוגמא מובהקת של הלאומיות הליברלית-אזרחית. היא הוקמה על ידי קבוצת אנשים שהתאגדו בשלהי המאה ה-18 להקמת מדינה ריבונית המבוססת על ערכי ה _____. אומה זו מדגישה את ה _____ המשותפים לאזרחי המדינה ולא את המוצא האתני שלהם.

הגורמים להתעוררות הלאומיות המודרנית

אירועים מכריעים שהביאו להתפתחותה של הלאומיות המודרנית במאה ה-19, היו המהפכה ה _____ והמהפכה ה _____. מהפכות שהתרחשו בשלהי המאה ה-18, והושפעו שתייהן מתנועת הנאורות.

המהפכה האמריקאית, ששיאה בהכרזת העצמאות בשנת _____, נולדה כהתקוממות מושבות המהגרים בצפון אמריקה כנגד המלך הבריטי שנתפש כעריץ ונצלן. בשיאה של מלחמת העצמאות התכנסו נציגי המושבות כדי להכריז על עצמאות ארצות הברית והדגישו את ריבונות העם ואת הזכות להתנגד ל _____.

המהפכה הצרפתית- בשנת _____, התרחשה בצרפת מהפכה שסיימתה הייתה 'חירות, שוויון ואחוזה'. המעמד השלישי (רוב נתיני הממלכה) שהיו חסרי זכויות, התקוממו כנגד ה _____, ה _____, וה _____ בשם הזכויות הטבעיות שאינן ניתנות לביטול. ביטול המלוכה והאצולה, הפכה את בני המעמד השלישי לאזרחים בעלי _____.

המהפכה התעשייתית נחשבת גם היא לגורם משמעותי לעליית הלאומיות במאה ה-19. ההגירה מהכפר ל _____ והיווצרות חברת ההמונים, הביאה את האדם לחיפוש אחר _____ שתחליף את המשפחה והקהילה. מדינת הלאום נתנה מענה לצורך של האדם בהזדהות ובשייכות לקבוצה מסוימת.

התפשטות הלאומיות

בתחילת המאה ה-19 התפשטה מאד האידיאולוגיה הלאומית באירופה. רעיונות הנאורות ערערו על הסדר הקיים שבו שלטו מלכים ללא עוררין, פעמים רבות על אימפריות עצומות שבהם שכנו עמים רבים ושונים זה מזה. _____ שערך מסעות כיבושים באירופה, הביא עמו לארצות שכבש את רעיונות המהפכה הצרפתית. על אף שהובס לבסוף, רעיונות אלו הוסיפו לחלחל בקרב עמי אירופה.

בשנים 1848-1849 גברה התסיסה הלאומית באירופה. בגל המהפכות המכונה " _____", פעלו המהפכנים כנגד בתי המלוכה להשגת עצמאות לאומית. כך לדוגמא, התנועה הלאומית האיטלקית שחררה לזמן קצר חלקים מאיטליה משלטון האימפריה ה _____. על אף שרוב ההתקוממויות דוכאו לבסוף על ידי השליטים, **חיזקו אירועי אביב העמים את ההתעוררות הלאומית באירופה**. את הגלגל כבר לא ניתן היה להחזיר לאחור כפי שרצו שליטי הסדר הישן (ה _____).

המאה ה-20, שבה הוקמו מדינות לאום רבות, עתידה הייתה לממש בסופו של דבר את ההתעוררות הלאומית של המאה ה-19.